

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 20

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทาน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2560 ซึ่งมีทั้งสิ้น 279 มาตรา 16 หมวด และบทเฉพาะกาล

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจิตร ขอประชาสัมพันธ์รัฐธรรมนูญ ฉบับใหม่ที่น่าสนใจในครั้งนี้ จำนวน 3 ประเด็น คือ

1) ประเด็นที่มานายกรัฐมนตรี เนื่องจากร่างรัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดว่า นายกรัฐมนตรีจะต้องมาจาก ส.ส. เท่านั้น เพียงแต่ต้องมาจากการเลือกของสภาผู้แทนราษฎร โดยกำหนดให้พรรคการเมืองต้องเสนอรายชื่อบุคคลที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีไม่เกิน 3 รายชื่อ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกด.) โดยสภาผู้แทนราษฎรจะลงมติว่าจะเลือกบุคคลใดในบัญชีรายชื่อดังกล่าวมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เฉพาะจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

แต่ในระยะ 5 ปีแรก มี “บทเฉพาะกาล” มาตรา 272 กำหนดว่าหากมีกรณีที่ไม่อาจแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อพรรคการเมืองแจ้งไว้ไม่ว่าด้วยเหตุใด และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอต่อประธานรัฐสภาขอให้รัฐสภามีมติยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ ในกรณีเช่นนั้น ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภา และจะต้องให้ที่ประชุมรัฐสภา (ส.ส.และ ส.ว.) มีมติไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 หรือ 500 คน จาก ส.ส. และ ส.ว.ทั้งหมด 750 คน ลงมติเพื่อยกเว้นการบังคับใช้บทบัญญัติดังกล่าว เพื่อให้สภาผู้แทนฯ เสนอชื่อบุคคลภายนอกบัญชีได้

2) ประเด็นการปฏิรูปประเทศได้กำหนดให้มีการปฏิรูปทั้งหมดอย่างน้อย 7 ด้าน โดยกำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องดำเนินการ รวมถึงกลไกในการป้องกันไม่ให้ “คนทุจริต” เข้าสู่การเมือง โดยกำหนดเป็นลักษณะต้องห้าม ไม่ให้เป็น ส.ส., ส.ว., รัฐมนตรี เช่น บุคคลที่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดฐานทุจริตหรือประพฤติดมขอบ หรือคนที่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุด ว่ากระทำการทุจริตในการเลือกตั้ง เป็นต้น

3) ประเด็น ส.ว. มาจากไหน ? มีจำนวนเท่าใด ?

ตามรัฐธรรมนูญ วุฒิสภา ประกอบด้วย สมาชิกจำนวน 200 คน มีวาระ 5 ปี ซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน โดย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ดำเนินการจัดให้มีการเลือกกันเองให้ได้ 200 คน

แต่ในระยะ 5 ปีแรก มี “บทเฉพาะกาล” มาตรา 269 ได้กำหนดให้ ส.ว.มีจำนวน 250 คน โดยให้ คสช. แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาที่มีความรู้ ประสบการณ์ ด้านต่างๆ เป็นกลางทางการเมือง 9-12 คน ทำหน้าที่สรรหาผู้ที่มีความเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่ง ส.ว. จำนวนไม่เกิน 400 คน เพื่อให้ คสช. คัดเลือกให้เหลือ 194 คน และคัดเลือกสำรองอีก 50 คน อีกส่วนหนึ่ง มาจากผู้ที่เป็่น ส.ว.โดยตำแหน่ง 6 คน ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ,ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ,ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ส่วนอีก 50 คน กกต.ดำเนินการให้คัดเลือกกันเองเหลือ 200 คน แล้วส่งรายชื่อให้ คสช.คัดเลือกเหลือ 50 คน สำรอง 50 คน

โดย ส.ว. มีอำนาจหน้าที่ติดตาม เสนอแนะ เรงรัดการปฏิรูปประเทศ จัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ดูแลกฎหมายที่จะกระทบต่อการดำเนินการกระบวนการยุติธรรม รวมถึง มีอำนาจในการออกเสียงร่วมกับ ส.ส. ในการเลือกนายกรัฐมนตรีด้วย

Road Map การเลือกตั้ง ส.ส.ตามรัฐธรรมนูญ จะเกิดขึ้น หลังจาก พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ที่สำคัญ 4 ฉบับประกาศใช้แล้ว ภายใน 150 วัน กรณีไม่มีขัดข้องประการใด คาดว่าช้าที่สุดภายใน 19 พฤศจิกายน 2561

นับตั้งแต่วันที่ 6 เมษายน 2560 ที่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ทำให้ทราบถึง Road Map การเลือกตั้งคร่าวๆ แล้วนั้น สำหรับขั้นตอนเบื้องต้นคือ การจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หรือ กฎหมายลูกทั้ง 10 ฉบับ ให้เสร็จภายใน 240 วัน หรืออย่างช้าภายในวันที่ 2 ธันวาคม 2560 ก่อนจะส่งร่างให้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาให้ความเห็นชอบภายใน 60 วัน คืออย่างช้าภายในวันที่ 1 มีนาคม 2561 จากนั้น สภานิติบัญญัติแห่งชาติ จะต้องส่งร่างกฎหมายลูกที่ทำเสร็จแล้วให้ นายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย ภายใน 25 วัน หรืออย่างช้าภายในวันที่ 24 มีนาคม 2561 ซึ่งถ้าหากไม่มีประเด็นขัดแย้งที่จะต้องส่งศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย คาดว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะประกาศใช้อย่างช้าภายในวันที่ 22 มิถุนายน 2561 หลังจาก ประกาศใช้ พรป. ที่สำคัญจำนวน 4 ฉบับ ก็จะเข้าสู่กระบวนการจัดเลือกตั้ง ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด คือ ภายใน 150 วัน หรือ 5 เดือน ซึ่งเท่ากับว่าต้องจัดเลือกตั้งอย่างช้าภายในวันที่ 19 พฤศจิกายน 2561 แต่อย่างไรก็ตามถ้าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ,สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เร่งดำเนินการ โดยไม่ใช้เวลาเต็มที่ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด เราอาจเห็นการเลือกตั้งเร็วกว่านี้ก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจิตร จึงขอประชาสัมพันธ์ให้ทราบ โดยทั่วกัน และหากมีความคืบหน้าจะประชาสัมพันธ์ให้ทราบอีกครั้ง
